DOI : 10.31357/fhssmst.2015.00646

කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ සංචාරක කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ විභවතා

චන්ද්‍රගුප්ත මහානාම

22 JUN 2015

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයේ සපර්යේෂණ ශාස්ත්‍රපති උපාධි පරීක්ෂණය සඳහා භූගෝලවිද්‍යා විෂය යටතේ ඉදිරිපත් කරනු ලබන ස්වාධීන නිබන්ධය

2015.06.22

කර්තෘත්ව සහතිකය

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයේ පර්යේෂණ ශාස්ත්‍රපති භූගෝලවිද්‍යා උපාධිය සඳහා මා විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන මෙම ස්වාධීන නිබන්ධය මහාචාර්ය ටී.එම්.එස්.පී.කේ. තෙන්නකෝන් මහත්මියගේ හා ආචාර්ය එච්.ඒ.එන්. හෙට්ටිආරච්චි මහතාගේ සුපරීක්ෂණය යටතේ සම්පාදනය කරනු ලැබූ බවත්, මෙම පර්යේෂණ කෘතිය කොටස් වශයෙන් හෝ සම්පූර්ණ වශයෙන් හෝ වෙනත් කිසිදු විශ්වවිද්‍යාලයක හෝ උසස් අධ්‍යාපන ආයතනයක හෝ වෙනත් පශ්චාද් උපාධියක්, ඩිප්ලෝමාවක් සඳහා හෝ ඉදිරිපත් නොකරන ලද බවත් සහතික කරමි.

....

දිනය :- 2015/06/22

මෙම අපේක්ෂකයා විසින් කරන ලද ප්‍රකාශය සත්‍ය බවත්, මෙම නිබන්ධනය ආරම්භයේ සිට අවසානය දක්වාම අපගේ සුපරීක්ෂණය යටතේ සිදුකරන ලද බවත් එය ඇගයීම් කාර්ය සඳහා විශ්ව විද්‍යාලයට ඉදිරිපත් කිරීමට සුදුසු බවත් නිර්දේශ කරමු.

දිනය:- 2015.06. 22

....

මහාචාර්ය ටී. එම්. එස්. පී. කේ. තෙන්නකෝන්

උපදේශක

භූගෝලවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය,

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලය,

ගංගොඩවිල,

නුගේගොඩ.

දිනය:- 2015.06. 22

....

ආචාර්ය එච්. ජේ. එන්. හෙට්ටිආරච්චි

සම උපදේශක

සංචාරක හා සත්කාරක සේවා කළමණාකරන අධ්‍යයනාංශය,

ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්ව විද්‍යාලය,

මිහින්තලය

අනුරාධපුර.

පටුන

ස්තුතිය	ii
පිළිගැන්වීම	iii
පටුන	iv - viii
රූප සටහන් නාමාවලිය	ix
ප්‍රස්තාර නාමාවලිය	x - xii
වගු නාමාවලිය	xiii - xiv
සිතියම් නාමාවලිය	xv
ඡායාරූප නාමාවලිය	xvi – xvii
කෙටි යෙදුම්	xviii
සංක්ෂිප්තය	xix - xx

ස්තුතිය,..

- මවක් යෙහෙළියක් මෙන් අධ්‍යාපනය තුළදී මෙන්ම පෞද්ගලික ජීවිතයේද කඩඉම් සාර්ථකව පසුකරන්නට නිවැරදි මග සළකුණු කියා දුන්, කියා දෙන මහාචාර්ය සුනේත්‍රා තෙන්නකෝන් ඇඳුරුතුමියට....
- ගුරුවරයෙක්, සොයුරෙක් ලෙසින් මාගේ අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා නිරතුරු සහාය ලබාදෙන ආචාර්ය එම්.ඒ.එන්. හෙට්ටිආරච්චි ඇඳුරුතුමාට....
- භූගෝලවිද්‍යා අංශ ප්‍රධාන පූජ්‍ය ආචාර්ය පින්නවල සංඝසුමන ස්වාමීන්වහන්සේ ඇතුලු භූගෝල විද්‍යා අධ්‍යයන අංශයේ ආචාර්ය මණ්ඩලයට හා අනධ්‍යයන සේවක මණ්ඩලයට....
- භූගෝල විද්‍යා විෂය ආදරයෙන් වැළඳ ගැනීමට මඟකියා දුන් මාගේ මුල් ගුරුතුමිය වන සීලවතී ගුරු මෑණියන්ට හා උසස් පෙළ උපකාරක පන්ති ආචාර්ය සුමිත් බණ්ඩාර ගුරු දෙමාපියන්ට....
- අඩුපාඩු බලමින් මා නිරතුරු උනන්දු කරමින් මාගේ අපැහැදිලි අකුරු අමාරුවෙන් කියවා මේ නිබන්ධනයේ අකුරු සකසා දුන් පැතුම් සොයුරාට හා ගංගා සොයුරියට....
- සිතියම් නිර්මාණ කටයුතු සිදුකර දෙමින් සහය වූ අචිනි සොයුරියට හා සේනාරත්න මල්ලීට....
- නිබන්දය තුළ පැවති අඩුපාඩු අකුරින් අකුර බලමින් අක්ෂර දෝෂ රහිත නිර්මාණයක් බවට පත්කර දුන් රසිකා නංගීට...
- වයඹ සංවර්ධන අධිකාරියේ හිටපු අධ්‍යක්ෂක වසන්ත ප්‍රේමතිලක මහතාට....
- අධ්‍යයනය කටයුතු සඳහා යොදාගත් ස්ථානයන්හි භාරකාරත්වයට හා නන් අයුරින් උදව් කළ එම ස්ථාන වල සේවය කළ හැම දෙනාටම....
- විවිධ අයුරින් මාගේ මේ කර්තව්‍යයට උදව් උපකාර කළ සියළු දෙනාටම....

මාගේ අවංක ආදර ස්තුතිය පුද කරමි...

පිළිගැන්වීම

මෙලොව එළිය දකින්නට

මං විවර කර දුන් දයාබර දෙමව්පියනි

අනේකවිධ ජීවන ගැටලු තුළ

හැපෙමින් ජීවිතය කියා දුන් සෙනෙහෙබර දෙමාපියනි,

සුවහසක් දරුවන් තම දරුවන් තම දරුවන් ලෙස

සලකමින් සිප් කිරි පෙවූ පින්බර ගුරු දෙමාපියනි,

අවසරයි මේ උත්සාහයට නුඹලා

ලබාදුන් දායකත්වයට මල් මිටක්

තබන්නට....

පටුන | පිටුව

පළමුවන පරිච්ඡේදය - හැඳින්වීම 1 - 19

1.1 අධ්‍යයනයේ වැදගත්කම 1 - 7

1.2 අධ්‍යයනයේ අරමුණු 7 - 8

1.3 අධ්‍යයනයේ සීමා 8 - 10

1.4 ක්‍රමවේදය 11 - 18

1.4.1 අධ්‍යයන ප්‍රදේශය තෝරා ගැනීම 11 - 12

1.4.2 නියැදිය තෝරාගැනීම 12 - 14

1.4.3 දත්ත හා තොරතුරු රැස් කිරීම 14 - 18

1.5 දත්ත විශ්ලේෂණය හා ඉදිරිපත් කිරීම 18 - 19

දෙවන පරිච්ඡේදය - සංචාරක කර්මාන්තය 20 - 82

2.1 සංචාරක ක්‍රියාවලිය කර්මාන්තයක් ලෙස හඳුනාගැනීම 20 - 25

2.1.1 පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තය 25 - 26

2.1.2 සංස්කෘතික සංචාරක කර්මාන්තය 26 - 27

2.2 සංචාරක කර්මාන්තයේ විභේදයන් 28 - 30

2.3 සංචාරක කර්මාන්තයේ විවිධ මානයන් 30 - 34

2.4 ලෝක සංචාරක කර්මාන්තය 34 - 37

2.4.1 ලෝක සංචාරක කර්මාන්තයේ ව්‍යාප්තිය, නව ප්‍රවණතා හා විභවතා 37 - 40

2.4.2 ලෝක සංචාරක කර්මාන්තයේ ඒකාබද්ධතා සංකල්පය 40 - 40

2.4.3 ලෝක සංචාරක කර්මාන්තය ආශ්‍රිත සංවර්ධන සංරෝධකතා 41 - 47

2.5 ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක කර්මාන්තය හා ආරම්භය විකාශනය සහ සංචාරක සංවර්ධන උපාය මාර්ග 47 - 60

2.5.1 ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක ආගමනය 60 - 64

2.5.2 ශ්‍රී ලංකාවේ පළාත් අනුව සංචාරක කර්මාන්ත රැකියා ව්‍යාප්තිය 64 - 65

2.5.3 ශ්‍රී ලංකාවේ නූතන රාජ්‍ය ප්‍රත්පත්ති තුළ ගොඩනැගෙන සංචාරක කර්මාන්ත සංවර්ධන නව ප්‍රවණතා හා විභවතා 65 - 72

2.5.4 ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක කර්මාන්තය ආශ්‍රිත සංරෝධක 72 - 77

2.6 සංචාරක කර්මාන්තය, ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය හා සැලසුම්කරණය 77 - 80

2.6.1 සංචාරක සැලසුම්කරණ ප්‍රවේශයන් 80 - 82

තෙවන පරිච්ඡේදය - කුරුණෑගල සංචාරක කළාපය 83 - 122

3.1 වයඹ පළාත 84 - 85

3.2 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කය 86 - 89

3.3 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයට ප්‍රවේශ විය හැකි ප්‍රධාන මාර්ග 90 - 92

3.4 - කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ අධ්‍යයනය සඳහා යොදාගත් සංචාරක ආකර්ෂණ 92 - 97

3.5 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ සංචාරක සංවර්ධන ඉදිකිරීම් හා අනාගත සැලසුම් 97 - 101

3.6 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ භෞතික තොරතුරු 101- 107

3.6.1 දේශගුණය 101 - 103

3.6.2 භූ විෂමතාවය 104 - 104

3.6.3 භූමි පරිභෝගය 104 - 105

3.6.4 ජල මූලාශ්‍ර 105 - 106

3.6.5 කෘෂි පාරිසරික කලාප 106 - 107

3.6.6 ඛනිජ සම්පත් 107 - 107

3.7 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ මානව තොරතුරු 107 - 110

3.8 මූලික සමාජ ආර්ථික තොරතුරු 110 - 113

3.8. 1 අධ්‍යාපන තොරතුරු 113 - 114

3.8.2 මාර්ග ව්‍යාප්ති තොරතුරු 114 - 115

3.8.3 කෘෂිකාර්මික කටයුතු ව්‍යාප්තිය 115 - 116

3.8.4 පශු සම්පත් හා සත්ව පාලන කටයුතු 116 - 117

3.8.5 ආගමික කටයුතු 117 - 118

3.8.6 නිවාස තොරතුරු 118 - 119

3.8.7 ජල සම්පාදනය හා සනීපාරක්ෂක පහසුකම් 119 - 120

3.8.8 විදුලි පරිභෝජනය 120 - 120

3.8.9 සෞඛ්‍ය පහසුකම් 120 - 121

3.8.10 තැපැල් කටයුතු හා සංවර්ධන තොරතුරු 121 - 122

සිව්වන පරිච්ඡේදය - කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ සංස්කෘතික හා

පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තය **123 - 266**

4.1 අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ සංචාරක ආකර්ෂණයන් 124 - 145

4.1.1 ඓතිහාසික රාජධනි පදනම් කරගත් සංස්කෘතික සංචාරක කර්මාන්තයට වැදගත් ආකර්ෂණයන් 125 - 136

4.1.2 ස්වභාවික වනාන්තර පදනම් කරගත් පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තයට වැදගත් ආකර්ෂණයන් 137 - 145

4.2 අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ සංචාරක කර්මාන්තය සංවර්ධනය කිරීමට පවතින විභවතා 146 - 182

4.2.1 සංස්කෘතික විභවතාවය 147 - 172

4.2.2 පාරිසරික විභවතාවය 172 - 181

4.2.3 කලාපීය ජන ජීවිතය හා බැදි සංචාරක විභවතා. 181 - 182

4.3 අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ සංචාරක කර්මාන්තයේ වර්තමාන ස්වභාවය 183 - 200

4.3.1 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ සංචාරක ක්‍රියාකාරිත්වය 183 - 194

4.3.2 සංචාරක කර්මාන්තය ආශ්‍රිත යටිතල පහසුකම් 195 - 200

4.4 සංචාරක කර්මාන්තය සංවර්ධනය කිරීමට පවතින සංරෝධක 201 - 219

4.4.1 අධ්‍යයන ප්‍රදේශය මුහුණපාන සංරෝධක 203 - 209

4.4.2 අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ දී සංචාරකයින් මුහුණ දෙන සංරෝධක 209 - 215

4.4.3 පූර්ව ප්‍රචාරණ කටයුතු සම්බන්දයෙන් පවතින සංරෝධක 215- 219

4.5 ගැටලු අවම කිරීම සදහා ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග 219 - 227

4.6 කුරුණෑගල සංචාරක කලාපයේ සේවා සපයන්නන්ගේ ක්‍රියාකාරිත්වය 228 - 256

4.6. 1 කුරුණෑගල සංචාරක කලාපයේ සංචාරක
මාර්ගෝපදේශකයන්ගේ ක්‍රියාකාරිත්වය 246 - 256

4.7 දේශීය විදේශීය සංචාරක ගමනාන්තයක් ලෙසින් අධ්‍යයන ප්‍රදේශය
දියුණු කිරීම 256 - 259

4.8 අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ සංචාරක කර්මාන්තය හා ප්‍රදේශීය සංවර්ධනය 259 - 266

පස් වන පරිච්ඡේදය - නිගමන හා යෝජනා 267 - 277

5.1 නිගමන 267 - 271

5.2 යෝජනා 272 - 278

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය 279 - 283

උප ග්‍රන්ථය / ඇමුණුම්

රූප සටහන් නාමාවලිය

අනු අංකය **පිටුව**

1.1 දත්ත හා තොරතුරු රැස්කිරීම 14

2.1 සංචාරකයා හඳුනාගැනීම 25

2.2 ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක ආකර්ෂණයට බලපෑ සාධක 60

4.1 ඓතිහාසික රාජධනි 125

4.2 ස්වභාවික වනාන්තර 137

4.1 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ සංචාරක කර්මාන්තය සංවර්ධනය කිරීමට පවතින විභවතා 146

ප්‍රස්තාර නාමාවලිය

අනු අංකය	පිටුව
2.1 අරමුණු මත පදනම්ව සංචාරය වර්ග කිරීම 2012	61
2.2 ශ්‍රී ලංකාවට සංචාරක පැමිණීම මාස අනුව 2012	63
3.1 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ භූමි පරිභෝගය	104
3.2 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ ජනගහනයේ ආංශික ව්‍යාප්තිය	108
3.3 ජාතීන් අනුව ජනගහණ ව්‍යාප්තිය	109
3.4 ආගම් අනුව ජනගහණ ව්‍යාප්තිය	109
3.5 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ ආංශිකමය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය	111
3.6 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ රැකියා ව්‍යාප්තිය	112
3.7 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ පාසල් වර්ගීකරණය	113
3.8 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ මාර්ග වර්ගීකරණය	115
3.9 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ ආගමික ස්ථාන වර්ගීකරණය	118
3.10 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ විදුලි පරිභෝජනය	120
4.1 ස්ථාන අනුව සංචාරකයින් පැමිණීම	184
4.2 විදේශීය සංචාරකයින් පැමිණි කලාප	186
4.3 පුම්තිරි බව අනුව සංචාරකයින් සංඛ්‍යාව	188
4.4 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කය සංචාරක කටයුතු සඳහා තෝරා ගැනීමට හේතු	189

4.5 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ සංචාරකයින් ගතකල දින ගණන 190

4.6 වයස් කාණ්ඩ අනුව සංචාරකයින් පැමිණීම 190

4.7 සංචාරකයින්ගේ රැකියා තොරතුරු 191

4.8 සංචාරකයින් පැමිණි ප්‍රවාහන මාධ්‍ය 192

4.9 සංචාරකයින් පැමිණි ආකාරය 193

4.10 සංචාරකයින් පැමිණි කාලසීමාව 193

4.11 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කය වෙත සංචාරක කටයුතු සඳහා පැමිණි වාර ගණන 194

4.12 කුරුණෑගල සංචාරක කලාපීය යටිතල පහසුකම් වර්ධනය කිරීමේ සංචාරක යෝජනා 199

4.13 සංචාරක ආකර්ෂණයන් පිළිබඳ සංචාරකයින්ගේ ආකල්ප 201

4.14 කලාපීය සංචාරක ආකර්ෂණය සංවර්ධනය කිරීමේ දී ඇතිවිය හැකි සංරෝධක 207

4.15 කුරුණෑගල සංචාරක කලාපයේ කැළි කසල බැහැර කිරීමේ ස්ථාන 210

4.16 පරිසර සංරක්ෂණය හා කැළිකසල බැහැර කිරීමේ ගැටලු අවම කිරීම 244

4.17 කුරුණෑගල සංචාරක කලාපයේ ස්ථාන වශයෙන් සේවා සපයන්නන් සම්බන්ධ වීම 228

4.18 වයස් කාණ්ඩ අනුව සංචාරක සේවා සපයන්නන් 229

4.19 සංචාරක සේවා සපයන්නන් සපයනු ලබන සේවා 230

4.20 සපයනු ලබන සේවාවේ ස්වභාවය 231

4.21 සේවා සපයනු ලබන සේවා ස්ථානයේ අයිතිය 234

4.22 සේවාව සැපයීමේදී ශ්‍රම භාවිතය 236

4.23 සේවා සපයන්නන්ගේ රැකියා සුරක්ෂිත බව ඇති කිරීමේ යෝජනා 241

4.24 ස්ථාන අනුව සංචාරක මාර්ග උපදේශකයන් සංඛ්‍යාව 247

4.25 සංචාරක මාර්ග උපදේශකයින් පදිංචි පළාත් අනුව 248

4.26 වයස් කාණ්ඩ අනුව සංචාරක මාර්ග උපදේශකයන් 249

4.27 සංචාරක මඟපෙන්වන්නන් වෘත්තියේ නිරත කාල සීමාව (වර්ෂ අනුව) 250

4.28 සංචාරක මඟපෙන්වන්නන් මුහුණ දෙන ගැටලු අවම කිරීමේ යෝජනා 253

4.29 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ සංචාරක මිලදී ගැනීම් 260

4.30 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ දී සංචාරකයින් තම අවශ්‍යතා සඳහා සිදුකල

වියදම් 261

4.31 කුරුණෑගල සංචාරක ආකර්ෂණයන් තුළ සංචාරකයා සිදුකරන ලද වියදම් 262

4.32 සේවා සැපයීමේදී අමුද්‍රව්‍ය සපයා ගැනීම 264

වගු නාමාවලිය

අනු අංකය	පිටුව
2.1 ශ්‍රී ලංකාවට විදේශ විනිමය ලැබෙන ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍රයන් 2012	48
2.2 ශ්‍රී ලංකාව වෙත සංචාරකයින් පැමිණෙන ප්‍රධාන රටවල් (2010 - 2011)	62
2.3 ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක ඉපයීම දිනකට, වැයකල මුදල් හා ගතකල දින ගණන (1967 - 1997)	64
2.4 ශ්‍රී ලංකාවේ පළාත් අනුව සංචාරක කර්මාන්තය තුළින් රැකියා බෙදීයාම, (2010 - 2012)	65
3.1 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රිකයේ මාර්ග තොරතුරු	90
3.2 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ වර්ෂාපතන ව්‍යාප්තිය (මිලිලීටර)	102
3.3 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ උෂ්ණත්ව ව්‍යාප්තිය (සෙ:අං)	103
3.4 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ පුමිතිරි අනුපාතය - 2013	110
3.5 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ කෘෂිකර්මාන්ත ව්‍යාප්තිය - 2013	115
3.6 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ පශු සම්පත් ව්‍යාප්තිය - 2013	117
3.7 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ නිවාස වර්ගීකරණය - 2013	119
3.8 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ පානීය ජල මූලාශ්‍ර - 2013	119
3.9 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ සෞඛ්‍ය පහසුකම් - 2013	121
3.10 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ තැපැල් කාර්යාල ව්‍යාප්තිය - 2013	121

4.1 පළාත් අනුව පැමිණි දේශීය සංචාරකයින් සංඛ්‍යාව 187

4.2 සංචාරකයින් කුරුණෑගල සංචාරක ආකර්ෂණයන් තුළ දී මුහුණ දුන් ගැටළු 214

4.3 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ සංචාරක කටයුතු සඳහා තොරතුරු ලබාගත් අයුරු 216

4.4 සේවා සපයන්නන් සංචාරක සේවයේ නිරත වන කාලසීමාව (අවුරුදු) 234

4.5 සේවාව සපයනු ලබන කාලසීමාව 237

4.6 සපයනු ලබන සේවාවේ යෙදී සිටින කාලසීමාව 238

4.7 සංචාරක සේවා සපයන්නන් හා මඟාපෙන්වන්නන් උපයනු ලබන

ආදායම (මාසිකව රුපියල්) 263

4.8 සේවා සපයන්නන් අමුද්‍රව්‍ය සපයා ගනු ලබන ආකාරය 265

සිතියම් නාමාවලිය

අනු අංකය **පිටුව**

3.1 වයඹ පළාත 85

3.2 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස 87

3.3 කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික් ප්‍රධාන මාර්ග නාමකරණය 91

3.4 අධ්‍යයන ප්‍රදේශය 93

4.1 සංස්කෘතික සංචාරක කර්මාන්තයට වැදගත් ආකර්ෂණයන් හි මාර්ග සිතියම් 126

4.2 පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තයට වැදගත් ආකර්ෂණයන් හි මාර්ග සිතියම් 138

ඡායාරූප නාමාවලිය

අනු අංකය	පිටුව
4.1 පඬුවස්නුවර රාජධානිය ආශ්‍රිත සංස්කෘතික විභවතා	148
4.2 පඬුවස්නුවර හා දඹදෙණිය රාජධානිය ආශ්‍රිත සංස්කෘතික විභවතා	150
4.3 දඹදෙණිය රාජධානිය ආශ්‍රිත සංස්කෘතික විභවතා	153
4.4 යාපහුව රාජධානිය ආශ්‍රිත සංස්කෘතික විභවතා	157
4.5 යාපහුව රාජධානිය ආශ්‍රිත සංස්කෘතික විභවතා 2	159
4.6 කුරුණෑගල රාජධානියේ සංස්කෘතික විභවතා	162
4.7 ඇතුගල, ආරණ්‍ය සේනාසනය, බුදුරුව හා ඉබ්බාගල රජමහා විහාරස්ථානය	166
4.8 මාර්ග පද්ධතිය, ලෙන් විහාරය, සම්මුඛ ලෙන හා පධානඝර	168
4.9 සීමාමාලකය, ජන්ථාඝරය, ලෙන් විහාරය, සන්නිවේදන උපකරණය	169
4.10 විජයසුන්දරාරාමය හා පඬුවස්නුවර දළදාමැඳුර	170
4.11 කැසිකිලි නිර්මාණ, ජල කාණුව හා ලී කැටයම්	171
4.12 ශෛලමය පියගැට පෙල, පාලම හා නිර්මාණයන්	172
4.13 පරිසර දර්ශන	173
4.14 කුරුණෑගල නගරය, ඉබ්බන්ගල විහාරස්ථානය හා මාලිගා පිටිය, වැව	174
4.15 අලි ඇතුන් හා වන සතුන්	176

4.16 ජලාශ හා වන ආශ්‍රිත සංචාරක ක්‍රියාකාරකම් 179

4.17 පාපාදි සවාරි හා දේශීය ආයුර්වේදීය ප්‍රතිකාර 182

4.18 විදේශීය සංචාරකයින් 186

4.19 පියගැට පෙල, විකල්ප මාර්ග 196

4.20 ඉදිකිරීම් හා ප්‍රතිසංස්කරණ 197

4.21 මඟාපන්වීම් මධ්‍යස්ථානය, වැසිකිලි පද්ධතිය, ළිඳ, අභ්‍යන්තර මාර්ග පද්ධතිය 198

4.22 අපවිත්‍ර පොකුණ, නටඹුන් කෙරෙහි අඩු අවධානය 204

4.23 පුරාවිද්‍යාත්මක නටඹුන් සංරක්ෂණය නොවීම 206

4.24 සංචාරක කලාපීය සංරෝධක 211

4.25 ප්‍රචාරණ සංරෝධක 219

4.26 පොකුණ, ආරක්ෂිත වැට හා ඉවතලන ද්‍රව්‍ය 220

4.27 යාපහුව සංචාරක හෝටලය හා ගැඹුරු කරන ලද වැව් 225

4.28 ස්ථිර හා තාවකාලික වෙළඳසැල්, වසා දමා ඇති වෙළඳසැල් 236

4.29 සංචාරක මාර්ගෝපදේශනය 247

කෙටි යෙදුම්

ASEANTA	- අග්නිදිග ආසියානු සංචාරක සංගමය
CTO	- කැරිබියන් සංචාරක සංවිධානය
ETC	- යුරෝපා සංචරණ කොමිසම
GIS	- භූගෝල විද්‍යාත්මක තොරතුරු පද්ධතිය
GTB	- දේශ සංචාරක කාර්යංශය
IVOTC	- නිල සංචාර සංවිධාන වල ජාත්‍යන්තර සංගමය
JICA	- ජපන් ජාත්‍යන්තර සංරක්ෂණ නියෝජිත ආයතනය
PATA	- පැසිපික් ආසියා සංචරණ සංගමය
SAARCTA	- දකුණු ආසියානු සංචාරක සංගමය
SPTO	- දකුණු පැසිපික් සංචාරක සංවිධානය
STDA	- ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය
UNWTO	- එක්සත් ජාතීන්ගේ ලෝක සංචාරක සංවිධානය
UNESCO	- එක්සත් ජාතීන්ගේ අධ්‍යාපනික විද්‍යාත්මක හා සංස්කෘතික සංවිධානය
USAT	- ඇමෙරිකානු සංචාරක සංසදය
WTO	- ලෝක සංචාරක සංවිධානය
WTTC	- ලෝක සංචරණ හා සංචාරක මණ්ඩලය

සංක්ෂිප්තය

කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ සංචාරක කර්මාන්තය සංවර්ධනය කිරීමට පවතින සංස්කෘතික හා පාරිසරික විභවතා හා සංරෝධක.

සංචාරක කර්මාන්තය ශ්‍රී ලංකාවට නවමු අද්දැකීමක් නොව අතීතයේ පටන්ම මෙරට කාලීනව විකාශනය වූ ක්‍රියාවලියකි. පසුගිය දශක කීපය තුළ නව මානයක් හා විවිධ සංකල්පයන් එක්වීම නිසා සංචාරක කර්මාන්තයේ වානිජමය නැඹුරුව ත්‍රීව්‍ර වී ඇත. ලෝක සංචාරක කර්මාන්තයේදී සාම්ප්‍රදායික සංචාරක ක්‍රියාවලියෙන් බැහැරව නව අත්දැකීම් මත පදනම් වූ විවිධාංගීකරණය වීමක් දක්නට හැකිය. එහිදී මහා පරිමාණ සංචාරක ව්‍යාපාරයෙන් විභේදනය වී ආංශික මට්ටම දක්වා විකාශනය වී ඇත. පාරිසරික හා සංස්කෘතික සංචාරක කර්මාන්තයේ ඒකාබද්ධතාවක් ද හරිත සැලසුම්කරණයේ දායකත්වයද නූතන ගෝලීය සංචාරක කර්මාන්තය තුළ දැකිය හැකිය. ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක කර්මාන්ත ක්‍රියාවලිය මෑත කාලීනව ජාතික ආර්ථිකය සඳහා සෘජු දායකත්වයක් සපයන ඉපැයුම් මාධ්‍යයක් බවට පත්ව ඇත. තවද බොහොමයක් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයන්හි ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන විෂමතා අවම කිරීම සඳහා දායකත්වයක් කර්මාන්තය හරහා සිදුවේ.

පාරිසරික හා සංස්කෘතික සංචාරක ඒකාබද්ධ සංවර්ධනය සඳහා කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ ඉහළ විභවතාවක් පවතී. කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කය පදනම්ව එක් එක් සංස්කෘතික හා පාරිසරික වැදගත්කම් සහිත ස්ථානයන් පිළිබඳව ඒවායේ පවතින පුරාවිද්‍යාත්මක අගය, පාරිසරික වටිනාකම පිළිබඳ අධ්‍යයනයන් සිදුකර ඇතත් ඒකාබද්ධ සංකල්පය මත පදනම්ව සංචාරක ව්‍යාපාරය කෙරෙහි පවතින විභවතාව හා සංරෝධක පිළිබඳව අවධානය යොමුකර සිදුකර ඇති අධ්‍යයනයන් අවම වේ. එබැවින් මෙම අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණ ලෙසින් කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ සංචාරක කර්මාන්තය සංවර්ධනය කිරීමෙහි ලා පවතින පාරිසරික හා සංස්කෘතික විභවතා හා සංරෝධක හඳුනාගැනීම පදනම් කරගෙන ඇත. මෙම අරමුණ සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා යොදාගනු ලබන සෙසු අරමුණු ලෙසින් කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ වත්මන් සංචාරක කර්මාන්තයේ ස්වභාවය විමසා බැලීම, සංචාරක කර්මාන්තය තවදුරටත් නගාසිටුවීමට පවතින සංස්කෘතික හා පාරිසරික විභවතා හඳුනාගැනීම, සංචාරක කර්මාන්තය සංවර්ධනයට එරෙහිව පවතින සංරෝධකතා හා සුදුසු විසඳුම් හඳුනාගැනීම යනාදිය දැක්විය හැකිය.

ශාස්ත්‍රීය පරීක්ෂණයක් සිදුකිරීම සඳහා මූලිකව යොදාගනු ලබන ක්‍රමවේදයන් වන දත්ත රැස් කිරීම, විග්‍රහ කිරීම, විවිධ දත්ත විශ්ලේෂණ ක්‍රම භාවිතය ආදී ක්‍රමවේද යොදාගෙන මෙම අධ්‍යයනය සිදුකරනු ලැබීය. මෙම පර්යේෂණ නිබන්දය ප්‍රධාන අංශ කිහිපයක් මත පදනම්ව සකසා ඇත. අධ්‍යයනයේ වැදගත්කම හැඳින්වීම, පර්යේෂණ ගැටලුව, අරමුණ හා ක්‍රමවේදය යනාදිය පළමු පරිච්ඡේදයට ඇතුලත් කර ඇත. දෙවන පරිච්ඡේදයේදී සංචාරක කර්මාන්තයට අදාල වන න්‍යායාත්මක සංකල්පයන්ද තෙවන පරිච්ඡේදයේදී අධ්‍යයනය සඳහා යොදාගත් කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ තොරතුරුද, සිව්වන සංකල්පයේදී කලාපයේ අධ්‍යයන ස්ථාන හඳුනාගැනීම හා කලාපීය සංචාරක කර්මාන්තයේ වර්තමාන ස්වභාවය මෙන්ම දත්තදායකයින් විසින් ලබාදෙන ලද තොරතුරු අනුව කලාපීයව හඳුනාගන්නා ලද සංචාරක කර්මාන්ත සංවර්ධන විභවතා හා සංරෝධක දක්වා ඇත. පස්වන පරිච්ඡේදයේදී අධ්‍යයනය තුළින් ගොඩනගාගත් නිගමන හා යෝජනා එකතුව ඉදිරිපත් කර තිබේ.

කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ සංචාරක කර්මාන්තය සඳහා අවශ්‍ය වන්නා වූ සුවිශේෂී සම්පත් රාශියක් පවතී. ඒ සඳහා අවශ්‍ය වන යටිතල පහසුකම්ද සංවර්ධනය වෙමින් පවතී. මෙවැනි තත්වයක් තුළ සාපේක්ෂව කුරුණෑගල සංචාරක කලාපයේ සංචාරක කර්මාන්තය අනෙක් දිස්ත්‍රික්ක වලට වඩා අවම මට්ටමක පැවතියත් එසේ වීමට බලපා ඇති හේතූන් ද ඊට ගත හැකි විසඳුම්ද තව දුරටත් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ගද මෙම පර්යේෂණය තුළින් විමර්ශනශීලීව අධ්‍යයනය කරනු ලැබේ. ඒ අනුව සොයාගනු ලැබූ තොරතුරු අතර දියුණු කලහැකි සංචාරක කලාපයක් වීම, යටිතල පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම, සංචාරක දැනුවත් වීම අවම වීම, සංචාරක කටයුතු ආශ්‍රිත රැකියා අස්ථාවර වීම, සංචාරක පැමිණීම සඳහා ස්ථානීය පිහිටීම වැදගත් වීම හා සංචාරක පැමිණීමේ ඍතුගත බවක් පැවතීම වැනි කරුණු වැදගත් වේ. කුරුණෑගල කලාපීය සංචාරක කර්මාන්ත සංවර්ධන කටයුතු සඳහා සැලසුම්කරණයේදී මෙම පර්යේෂණය සැලකිය යුතු දායකත්වයක් ලබාදෙනු ඇත.

සී. මහානාම

භූගෝලවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලය.